

*With Best Compliments
from*

**LIM KHENG KIM
SDN. BHD.**

82-H, FREE SCHOOL ROAD,
PENANG.

TEL: 67693 & 22430

BUTTERWORTH PRODUCTS & INDUSTRY SDN. BHD.

SAND & GRANITE SUPPLIERS
TRACTOR WORK & BUILDING CONTRACTORS

**JAWATANKUASA PENERBITAN
JURNAL SEJARAH
ANJURAN
PERSATUAN SEJARAH MALAYSIA
CAWANGAN PULAU PINANG**

- PENASIHAT*** : Pengarah Pelajaran, Pulau Pinang
Pengerusi, Lembaga Muzium, Pulau
Pinang
- KETUA PENGARANG*** : Haji Mohd. Said b. Haji Mohd. Radzi,
P.J.K.
- SIDANG PENGARANG*** : Encik Ahmad Farouk b. Abdul Majid P.J.K.
Encik Abdul Rani b. Pawancheek
Encik Tan Beng Boo
Encik Mohd. Azli b. Mohamed
- PENGURUS PENERBITAN*** : Encik Ahmad Farouk b. Abdul Majid P.J.K.
Encik Tang Hon Yin
Encik Ishak b. Ahmad
- IKLAN/PABLISITI*** : Encik Kassim b. S. Farsee
Encik Mohamed b. Alias
- PASARAN*** : Encik Daud b. Taha P.J.M.
- KEWANGAN*** : Haji Shabuddin b. Hj. Mohd. Noor
-

**JAWATANKUASA KERJA
PERSATUAN SEJARAH MALAYSIA
CAWANGAN PULAU PINANG 1980/81**

- Yang Di Pertua* : Datuk Mohamed bin Yeop Abdul Raof
D.M.P.N., J.M.N., K.M.N.
- Naib Yang Di Pertua* : Encik Saw Chu Thong K.M.N. Sehingga
31.7.80
Encik Abdul Razak b. Ator SMP, AMP,
mulai 1.8.80
- Pengarang Kehormat* : Encik Ahmad Farouk b. Abdul Majid PJK
1.8.80
- Setiausaha Kehormat* : Encik Kassim bin. S. Farsee
- Bendahari Kehormat* : Hj. Shabuddin bin. Hj. Mohd. Noor
- Ahli Jawatankuasa* : Haji Mohd. Said b. Hj. Mohd. Radzi PJK
Encik Ong Leng Gin P.J.M.
Encik Ong Poh Kee
Puan Anwar Fazal
Encik Arthur Durairaj
Cik Noraini bt. Din
Puan Choong See Chan
Puan Lee Hong Lean
Cik Lee Chin Khean
- Juruodit Kehormat* : Encik Hussain bin Salleh
-

KANDUNGAN

SUMBANGAN	TAJUK	MUKASURAT
Persatuan Sejarah, Sekolah Menengah Lelaki Methodist, Pulau Pinang.	Setengah Daripada Nama-Nama Cina Untuk Jalanraya Di Pulau Pinang	1 - 3
Sekolah menengah Convent Lebu Light, Pulau Pinang.	Adat Istiadat Perkahwinan Cina.	4
Sekolah Menengah Convent Lebu Light, Pulau Pinang.	Alat-Alat Muzik Melayu	5 - 8
Puan Robiah bt. Said B.A.DIP. PENDIDIKAN Cik Khadijah bt. Mustafa B.A.(HONS) DIP. PENDIDIKAN	Adat Istiadat Perkahwinan orang Melayu Di Pulau Pinang.	9 - 12
Sekolah Menengah Chung Hwa Confucian, Pulau Pinang.	Sejarah Perkhidmatan feri, Pulau Pinang.	13 - 14
Encik Tan Beng Boo	Fort Cornwallis	15 - 16
Museum Board, Penang.	The History Of Fort Cornwallis	17 - 22
Gilbert Khoo	British Search for a Part in Malaysia:- The Penang Story (Part I)	23 - 32
The Editorial Board, School Magazine 1978.	The History of St. Mark's School	33 - 35
Jagder Singh	Perkembangan Sejarah dan Kebudayaan Orang-orang Sikh di Malaysia	36 - 42
Encik Tan Beng Boo	Suffolk House	43 - 44

Rencana Pengarang

Bagi pihak Sidang Pengarang saya bersyukur pada Allah dan mengucapkan terimakasih kepada semua pihak terutamanya kepada penulis-penulis artikel yang berkenaan yang mana membolehkan Persatuan Sejarah Malaysia Cawangan Pulau Pinang menerbitkan keluaran kedua Jurnalnya 'Mutiarā' tahun 1980.

Pulau Pinang yang dikenal sebagai Pulau Mutiara kerana keindahannya adalah sedang pesat berubah membangun, menjadi sebuah negeri perusahaan dan sebagai sebuah Pulau tumpuan pelancang daripada seluruh dunia. Pulau Pinang juga kaya dengan sejarahnya. Maka langkah baiknya sekiranya di dalam perubahan pesatnya itu dijaga dan dipertahankan aspek-aspek sejarahnya yang kaya itu dan dengan itu Pulau Mutiara ini benar-benar sebagai mutiara yang mempunyai nilai yang tidak terhingga: kaya dengan keindahan semula jadi pulaunya: kaya dengan pembangunan mengikut kemajuan masa dan kaya dengan tinggalan sejarahnya.

Didalam keluaran ini terdapat beberapa artikel mengenai sejarah negeri Pulau Pinang yang masih mempunyai kesan tinggalan atau menjadi historical monument bagi negeri ini. Yang dimaksudkan ialah artikel-artikel mengenai Fort Cornwallis dan Rumah Suffolk.

Kita berasa bangga kerana pihak yang berkenaan telah mempertahankan dan menjaga Fort Cornwallis sehingga membolehkan bangunannya itu tegak bersama bangunan-bangunan lain seperti bangunan-bangunan Dewan Undangan Negeri, Jabatan Imigresen, Jabatan Hal Ehwal Ugama Islam, Bangunan Tuanku Syed Putra, Bangunan Jam Tinggi dan sebagainya yang merupakan deretan rekabentuk bangunan daripada berlainan masa dan pengaruh. Kawasan ini ditambah dengan adanya ferry adalah merupakan satu kawasan yang membawa identiti tersendiri yang menarik bagi Pulau Pinang yang mesti dipertahankan.

Tetapi tentang Rumah Suffolk, kita belum lagi dapat kepastian dan melihat pihak-pihak berkenaan mengambil tindakan positif mengekal dan menjaganya.

Kita harus membuat penelitian daripada sekarang aspek-aspek yang bernilai dari segi sejarah dan keindahan semula jadi pulau ini yang harus dipertahankan. Kerana kalau kita lalai maka semua itu akan habis ditelan lereng oleh pembangunan yang saya katakan diatas sedang berlaku dengan pesatnya di negeri ini.

Berdasarkan ini, dalam keluaran kedua 'Mutiarā' ini sekali lagi saya menyeru kepada peminat-peminat sejarah tempatan negeri Pulau Pinang supaya menulis artikel-artikel sejarah untuk jurnal ini dan dengan adanya artikel-artikel itu akan dapat menarik perhatian pihak-pihak yang berkenaan untuk membuat penilaian dan tindakan sewajarnya seperti harapan diatas tadi selain daripada telah dirakamkan cerita sejarah itu dalam jurnal ini untuk tatapan generasi akan datang.

(MOHD. SAID BIN HAJI MOHD. RADZI)

Setengah Daripada Nama-Nama Cina Untuk Jalanraya Di Pulau Pinang

Sumbangan Persatuan Sejarah, Sekolah Menengah Lelaki Methodist, Pulau Pinang.

- Leboh Ah Quee:** Hokkien: A Kui Ke – dinamakan mengikut nama Kapitan Ah Quee yang telah menghadiahkannya kepada Kerajaan Bandaraya.
- Jalan Bagan Jermal** : Hokkien: Oan - to - lo, maksud "oan-to" ialah telok.
- Leboh Chulia** : 1. Diantara Leboh Pantai dan Leboh Pitt, disebutkan "Kiet - leng - a ke" dalam bahasa Hokkien. Maksudnya – Leboh Kling, kerana ramai bilangan pedagang orang Kling yang telah tinggal di kawasan itu.
2. Diantara Leboh Pitt dan Lorong Love, disebutkan "Toa mui lau" dalam bahasa Hokkien. Maksudnya – pintu gerbang. Pada masa dahulu adanya dua buah pintu gerbang bagi sebuah rumah yang besar yang mempunyai kawasan yang luas.
3. Diantara Leboh Love dan Jalan Pinang (Penang Road) – Hokkien "gu - kan - tang" oleh kandang (kan-tang) lembu (gu) yang telah didapati.
- Leboh Gereja** : Hokkien – Gi - lin - ke, dinamakan oleh kerana rumah kongsi gelap Gi Hin yang telah terletak di situ.
- Jalan Dato Keramat** : 1. Diantara Balai Magazine dan Balai Dato Keramat. Hokkien: "Kam - a hui" oleh kerana pada masa dahulu telah adanya sebuah estet (a hui) oren (kam).
2. Diantara Balai Dato Keramat dan penjara. Hokkien: "Si kham - tiam", maksudnya empat buah kedai, kerana pada masa dahulu terdapat hanya empat (si) buah kedai (kham-tiam) saja.
- Jalan Jelutong** : Hokkien: git - loh - tong lo, ialah sebutan Hokkien bagi jelutong. Bahagian bandarnya disebut "e tong" dan bahagian luar bandarannya disebut "ten - tong" atau "siang - tong".
- Jalan Kedah** : Hokkien: "Kam kong ma lak kah" iaitu "Kampung Melaka". Bahasa Cantonese – "ku phai kun". Maksudnya 'rumah lesen yang lama'; ini dirujuk kepada Hospital Lock yang telah terletak ditempat Chowrasta Dispensary.

- Jalan Kuala Kangsar** : Hokkien: "Hoan - a hi - hui ke". Maksudnya 'panggung orang asing'. Kerana terletaknya sebuah panggung orang Melayu di kawasan itu. Bahasa Cantonese: "Malai hiu kai". Maksudnya 'lebuah panggung orang Melayu'.
- Jalan Macalister** : Hokkien: "Tion lo" maksudnya jalan pertengahan, kerana ia terletak di tengah-tengah diantara enam buah jalan yang bertemu di Magazine.
- Gat Lebuah Melayu** : Hokkien: "Yhai gu hang lo thau", maksudnya permulaan jalan untuk rumah sembelih.
- Lorong Pasar** : Hokkien: "Kong hok ku hang", nama bagi Penang Mutual Improvement Association; bangunannya telah terletak di lorong ini. Bahasa Cantonese - "Yi nai", maksudnya lorong gundik, kerana rumah-rumah dilorong itu telah didahului oleh mereka.
- Lebuah Pasar** : Hokkien: "Pa sat ke", pa sat ialah sebutan bahasa Hokkien bagi pasar.
- Jalan Maxwell** : 1. Diantara Lebuah Bridge dan Jalan Gladstone. Hokkien: "chha tia" maksudnya kayu api. Di tempat inilah dimana kayu api telah di jual.
2. Diantara Jalan Gladstone dan Penang Road. Hokkien "Khai Heng Be bi - ka" maksudnya kilang padi Chop Khai Heng Be. (Jalan ini dan Jalan Prangin juga disebut "kang a ki" maksudnya tebing sungai, kerana berhampiran dengan Parit Prangin.
- Lorong Muda** : Hokkien "Yhai - ko hang" maksudnya lorong bagi penyakit kusta, kerana ramai mangsa kusta telah tinggal disini. Mereka dibantukan oleh seorang hartawan bangsa Cina.
- Lebuah Muntri** : 1. Hokkien: "Sek - lan - ni lang" iaitu lorong serani.
2. Hokkien: "Lam hoa i-i ke" iaitu lebuah Lam hoa hospital, dinamakan kerana sebuah hospital China yang telah terletak di situ.
3. Hokkien: "Sin hai-lam kongsi ke" iaitu jalan kongsi hailam baharu; dinamakan mengikut nama bangunan baharu kongsi hailam.
- Jalan Northam** : Hokkien "Ang mo lo", iaitu jalan rambut merah, maksudnya tempat duduknya orang Eropah. Bahagian Jalan Northam yang bersambung dengan Penang Road juga dikenali "Ang mo-ku thiong" iaitu perkuburan lama rambut merah, iaitu perkuburan bagi orang Kristian.
- Penang Road** : 1. Dekat Lebuah Chulia: Hokkien "Tiau - lang ke" iaitu lebuah mengantung orang kerana penjenayah telah digantung di situ.

2. Kawasan Pasar Chowrasta: Hokkien "Ku kha - khu" iaitu penjara lama, yang telah terletak bertentangan dengan Pasar Chowrasta.
 3. Dekat Parit Prangin: Hokkien "Yiau Kio thau" iaitu permulaan jambatan gantung di atas Parit Prangin. Nama umum bagi seluruh kawasan ini ialah Titi Papan.
- Lebuh Pitt** : Diantara Lebuh China dan Lebuh Chulia. Hokkien "Yao ka-lai" iaitu balai besar, kerana terletaknya Balai Polis Lebuh Pitt.
- Lorong Prangin** : Hokkien "Kiam hu tia" iaitu 'halaman ikan kering' kerana ikan kering telah dikeringkan di halaman kedai-kedai di Jalan Prangin.
- Rope Walk** : 1. Hokkien "Gi - hok ke" iaitu Jalan Gi Lock, kerana rumah kongsi gelap Gi Lock terletak di situ.
2. Hokkien "Phah soh hang" iaitu lorong membuat tali, kerana tali-tali dari sabut kelapa telah dibuat di situ.
- Jalan Sungai Ujong** : Hokkien "Ho Chio tia" iaitu 'halaman lada' kerana lada telah dikering di situ.

(Bahan Rujukan : Chinese Names of Streets in Penang. (Lo Man Yuk).
Journal of the Straits Branch, Royal Asiatic Society
33 : 197 - 246. January 1900.

1. (UPACARA)

ADAT ISTIADAT PERKAHWINAN CINA

Sumbangan Sekolah Menengah Convent Lebu Light, Pulau Pinang.

Lazimnya, dalam adat istiadat perkahwinan Cina, mempelai iaitu pengantin lelaki, akan pergi ke rumah pomu atau pengantin perempuan. Seorang budak yang lebih di kenali sebagai kudang, akan menyambut ketibaan mempelai di rumah pomu. Adalah biasanya, semasa menunggu pomu, mempelai itu akan dihidang dengan teh. 'Ang - Pow' pula diberi sebagai balasan untuk menunjukkan tanda terima kasih. Kemudiannya, pomu yang sedang menunggu di biliknya, akan dijemput keluar oleh mempelai sendiri. Lepas itu, kedua-dua pengantin akan ditandu ke rumah mempelai.

Biasanya juga, bila mereka tiba di rumah mempelai, kedua-dua pengantin itu terpaksa menunduk sesama mereka sendiri tiga kali. Ini adalah penting kerana menunjukkan mempelai telah menyambut kedatangan pomu ke rumahnya.

Selepas upacara menyambut kedatangan pomu itu selesai, mereka pun masuk ke dalam rumah mempelai dimana selendang pomu akan dibuka oleh mempelai. Berikutan adalah kebiasaan orang Cina yang sangat penting iaitu memberi penghormatan kepada nenek-moyong mereka dengan menunduk tiga kali dihadapan tempat mujaan, selepas diberi isyarat oleh 'Orang Tengah'.

'Orang tengah' yang boleh dikatakan bertanggungjawab keatas sesuatu perkahwinan itu, akan menjemput kedua-dua mertua pomu untuk istiadat jamuan penghidangan teh. Teh itu akan dihidang oleh pomu, yang sedang melatut dengan bantuan 'orang tengah' itu. Kedua-dua mertua itu pula akan membalas jamuan penghidangan teh itu dengan pemberian 'ang - pow'.

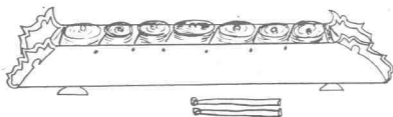
Setelah dijalankan semua adat istiadat perkahwinan itu, kedua-dua pengantin itu akan berihat di bilik mereka.

11.

ALAT-ALAT MUZIK MELAYU

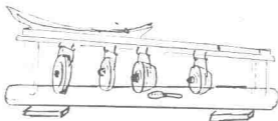
Sumbangan
Sekolah Menengah Convent Lebu Light,
Pulau Pinang.

CHELEMPONG

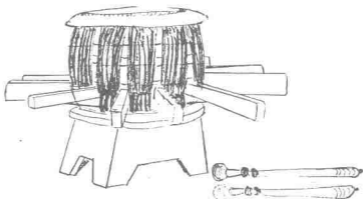
Alat ini dibuat daripada tembaga, bermuka licin dan badannya melengkong ke bawah. Pada sebelah atasnya pula, berbentuk jendol. Pada bahagian badannya, ada empat buah lubang, melaluinya dua utas tali (dawai) dimasukkan untuk menguatkan lagi kedudukan alat-alat ini. Alat muzik ini digunakan oleh orang-orang Melayu di Kelantan dalam pertunjukan Wayang Kulit, Manora, Main Putri dan mengiring tarian-tarian. Chelempong ini diketok dengan pengetok kayu. Biasanya dimainkan dalam tiga pasang atau lebih dan tiap-tiap satu itu berlainan bunyinya. Ianya berasal dari negeri Kelantan dan juga dimainkan di Orkes Melayu untuk mengiring tarian-tarian.

GONG

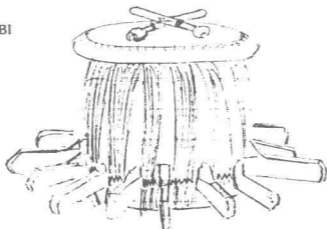
Gong adalah alat bunyian Melayu yang tua. Boleh dikatakan semua orang Melayu kenal akan gong ini. Ia selalu digunakan untuk mengiringi wayang kulit, ma'young dan tarian-tarian Melayu asli juga untuk pengistiharan umum. Ada 4 buah gong yang berbeza besarnya. Gong ini disangkutkan pada tempatnya yang diperbuat daripada kayu, bertiang dua yang ta'sama tingginya. Atasnya ada ukiran kayu yang melengkong seperti perahu. Gong ini dibuat oleh tukang-tukang besi dari negeri Kelantan. Gong ini dibunyikan atau diketok sesekali sahaja, tidak berturut-turut dengan pengetok yang diperbuat daripada kayu. Dihujung kayu yang bulat itu dibalut dengan getah. Bentuk gong ini hampir sama dengan tetawak. Bezanya hanya tentang bunyinya. Menurut orang yang ahli, walaupun bentuknya nipis tetapi jika bunyinya kuat, ia boleh dipanggil gong, begitu jugalah sebaliknya. Orang yang memukul gong ini juga terdiri daripada orang yang ahli dan pilihan.

REBANA ANAK

Berasal dari negeri Kelantan dan dibuat daripada kayu, rotan dan atasnya ditutup dengan sejenis kulit. Digunakan semasa mengadakan perayaan bersunat, nikah kahwin, pijak tanah dan adat istiadat di kampung-kampung. Untuk meninggikan suara lebih daripada Rebana Ubi sewaktu dimainkan dalam kumpulan bunyian-bunyian itu.

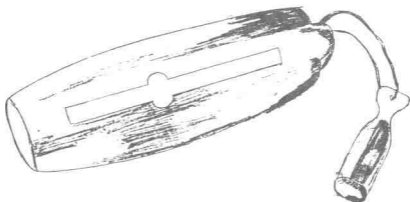
REBANA UBI

Rebana ada tiga jenis: Rebana Besar, Rebana Ubi dan Rebana Kecil. Diperbuat daripada kayu merbau. Mukanya daripada kulit kambing yang lembut, di regang dengan rotan dan dipasak dengan 15 kayu-kayu kecil yang sama ukurannya. Rebana-rebana ini diletakan diatas tapaknya yang bulat. Untuk mencantikkannya seperti Rebana Ubi, diwarnakan dengan chat-chat merah, putih dan hijau.

Rebana Besar tidak diwarnakan seperti Rebana Ubi. Pada Rebana Ubi, terdapat 15 tompok-tompok warna hitam dan kuning. Alat ini sangat terkenal dikalangan orang-orang Melayu terutamanya bagi orang-orang pantai timur. Ianya digunakan dalam 'Permainan Putri' istiadat-istiadat seperti perkahwinan, bersunat, pijak tanah bagi pertama kali anak yang baru lahir dan upacara-upacara kampung dan sawah-sawah padi.

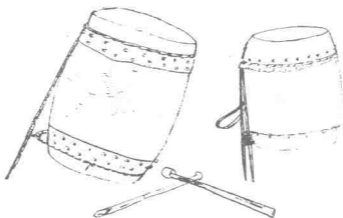
KERTOK KAYU (KERANTONG)

Alat ini berasal dari negeri Perak. Benda ini dibuat daripada kayu bulat dan panjang yang ditebuk pula ditengah-tengah jadi berlubang.

Digunakan untuk sembuyan tanda bahaya tiba, dan alamat masuk waktu sembahyang di surau-surau dan masjid-masjid di kampung dan juga digunakan untuk lain-lain pengistiharan umum.

GEDOK ANAK DAN GEDOK IBU

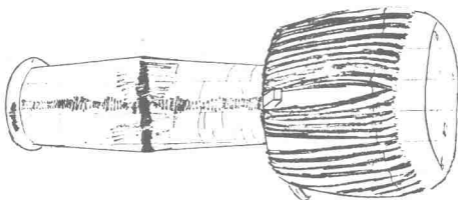

Gedok anak berasal dari negeri Kelantan.

Gedok ibu juga berasal dari negeri Kelantan. Kedua-dua Gedok anak dan ibu ini, digunakan didalam pertunjukan Wayang Kulit dan Tarian Manora.

Gedok anak dan ibu ini berbentuk seperti bakul dan badannya dibuat daripada kayu yang berlapakkan kulit lembu pada kedua-dua hujungnya. Kulit-kulit itu terletak rapi dengan memasukkan buluh kecil dan runcing kedalam regangan yang sama jaraknya. Regangan itu dibuat daripada tali yang berasal daripada kulit, diletakkan pada dua kayu panjang yang telah disediakan.

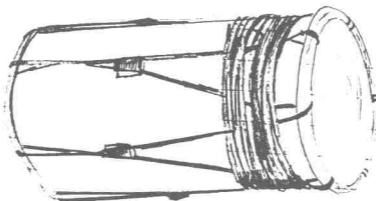
GEDOMBAK

Alat ini berasal dari negeri Kelantan. Dibuat daripada kayu coklat yang berbentuk seakan-akan pemukul. Bawahnya bulat panjang dan bulat besar di atas. Mukanya daripada kayu yang diregang dengan rotan dan diletakkan pada tengah-tengah kayu bulat itu.

Digunakan di pertunjukan Wayang Kulit, Manora dan Tarian-tarian Melayu Asli.

GENDANG

Dibuat daripada kayu yang berwarna coklat. Mukanya licin dan berbentuk bulat dan panjang dan diletakkan kulit pada kiri dan kanan yang diikat erat dengan rotan berbentuk zig - zig . Ikatannya yang dibuat daripada tali dan diletakkan kedua-dua hujungnyanya pada rotan bulat.

Berasal dari negeri Kelantan.

Digunakan pada waktu pertunjukan Wayang Kulit, Ma'Yong dan Tarian-Tarian Melayu Asli.

ADAT ISTIADAT PERKAHWINAN ORANG MELAYU DI PULAU PINANG.

oleh

Puan Robiah bt. Said B.A. DIP. PENDIDIKAN
Cik Khadjah bt. Mustafa B.A.(HONS) DIP. PENDIDIKAN

Pengenalan: Adat ini dijalankan di dalam beberapa peringkat:-

Peringkat I:

Adat Merisik:

Di sini pihak wakil lelaki cuba merisik berkenaan dengan gadis yang akan dipinang itu melalui sanak-saudaranya atau jiran tetangganya. Mereka akan merisik tentang latarbelakang si gadis itu seperti tentang budi bahasa, kebolehan memasak, menjahit serta menguruskan rumahtangga. Perkara mengenai menguruskan rumahtangga dan sopan santun sangat-sangat dipentingkan sekali. Disamping itu mengenai keturunan, kedudukan keluarga si gadis juga dibicarakan.

Selepas itu wakil daripada pihak lelaki (sanak-saudara/ibunya sendiri) akan datang ke rumah jiran si gadis tadi dengan tujuan untuk melihat sendiri si gadis itu. Ini dijalankan secara tidak berterus-terang. Kadang-kadang diintip dari rumah jiran. Jika ia tidak berpuas hati melihat dari jarak jauh dia akan datang ke rumah si gadis itu dengan berpura-pura meminta air dari gadis itu. Dengan ini ia sendiri akan berpeluang melihat wajah gadis tadi. Selepas itu ia akan pulang dan memberitahu kepada si teruna tadi samada dia bersetuju atau tidak untuk meminang. Jika dipersetujui maka ia akan menghantar wakil untuk meminang gadis itu.

Peringkat II:

Istiadat Meminang:

Pihak lelaki menghantar wakil ke rumah perempuan untuk melamar gadis tadi. Pihak gadis akan berunding tentang lamaran tadi jika dipersetujui mereka akan memberitahu pihak lelaki tentang persetujuan itu.

Setelah itu pihak lelaki akan menghantar tepak sirih bersama dengan sebungkus cincin pertunangan pada hari yang ditetapkan oleh kedua-dua belah pihak. Selalunya pada hari ini diadakan sedikit kenduri yang hanya dihadiri oleh keluarga yang terdekat dan orang-orang tua kampung. Semasa cincin disarungkan kepada bakal pengantin perempuan oleh bakal mertua pengantin itu, biasanya gula akan disuapkan sedikit ke mulut gadis itu oleh beberapa orang tua. Sejak dari hari itu maka sahlah ikatan pertunangan diantara gadis dan teruna tadi.

Peringkat III:

Hantaran Belanja:

Selepas pertunangan, kedua-dua belah pihak pula akan berunding untuk menentukan hantaran belanja bagi pengantin perempuan. Selalunya pada masa ini

pihak perempuan akan menentukan jumlah hantaran belanja, pakaian dan lain-lain keperluan yang patut dibawa pada hari hantaran belanja diadakan. Selalunya ditetapkan barang-barang seperti berikut:-

- i) Wang (mengikut masa dahulu lebih-kurang \$500/-) jumlah ini mengikut kedudukan keluarga pihak perempuan. Contoh, kalau kaya hantarannya lebih dan kalau miskin kurang sedikit daripada jumlah ini. Ini ditentukan oleh keluarga masing-masing dalam masyarakat.
- ii) Pakaian sepersalinan termasuk sepasang pakaian, sepasang kasut dan beg tangan.
- iii) Sebentuk cincin berlian.
- iv) Sepasang gunting atau pisau lipat kecil
- v) Alat-alat solek
- vi) Beberapa buah talam yang selalunya di isi gula dan buah-buahan. Jumlah talam selalunya 5, 7, 9 (pihak perempuan akan membalas bekas tadi lebih daripada pihak lelaki). Contohnya kalau diberi lima maka pihak perempuan akan membalas tujuh dan seterusnya.
- vii) Pokok sirih yang dihiasi dengan bunga-bunga yang indah. Pada hari itu diadakan majlis kenduri secara sederhana. Kaum keluarga semuanya dijemput. Pokok sirih dihantar pada waktu siang bersama-sama dengan barang-barang hantaran yang lain. Di sini diadakan pertukaran barang-barang tadi. Pihak perempuan akan membalas kembali barang-barang dalam bentuk kueh-mueh, nasi yang istimewa dan bersama dengan ayam golek.

Pada malam harinya baharulah kedua bakal pengantin itu diijab kabulkan. Semasa diangkat nikah ini kedua-dua bakal pengantin akan disertai oleh dua orang saksi. Selepas itu bakal pengantin tadi diletakkan pada tempat yang istimewa dinamakan 'tikar sila'.

Pada ketika ini bakal pengantin perempuan ditempatkan di dalam bilik bersama-sama dengan teman perempuannya yang lain. Semasa upacara itu hendak dijalankan bapa si gadis yang menjadi wakil kepada bakal pengantin perempuan akan menanyakan perempuan tadi semada ia bersetuju atau tidak untuk dikahwinkan. Selalunya perempuan itu akan memberi jawapan 'ya' yang bermakna ia telah bersetuju dan diadakan suap gula bagi si perempuan. Kemudian upacara ijab kabul pun diteruskan. Dengan ini sahlah mereka dari segi ugama sebagai suami-isteri. Tetapi dari sosial mereka tidak bebas bergaul seperti suami-isteri.

Selepas beberapa hari diadakan pula 'adat menyiram' sireh. Wakil daripada pihak lelaki akan membawa pisang emas dan susu untuk diberikan kepada keluarga perempuan. Kemudiannya mereka akan mengadakan perundingan untuk menentukan hari perkahwinan.

Peringkat IV:

Hari Perkahwinan:

Selalunya di hari ini diadakan majlis kenduri bagi kedua-dua belah pihak. Pihak

lelaki bersetuju menetapkan hari perkahwinan. Biasanya hari perkahwinan diadakan lebih awal di rumah pengantin perempuan daripada pengantin lelaki sebelum hari perkahwinan persiapan diadakan seperti:-

- i) Pergi menjemput ke rumah-rumah sanak-saudara yang jauh dan dekat serta jiran-jiran sekampung tanpa mengira kaya dan miskin, kecil, besar, tua dan muda.
- ii) Menyediakan tirai dan kelambu, bantal, kain cadar dan sebagainya.
- iii) Persiapan kueh-mueh seperti dodol, halwa maskat, kueh bakar, kueh kering, kueh pemiram, putu kacang, putus beras dll.
- iv) Menyediakan tempat bunga-bunga yang menarik.
- v) Menyediakan bunga telur.
- vi) Membuat pelamin yang dihiasi dengan bunga-bunga. Pelamin dibina daripada papan yang lebih tinggi sedikit daripada lantai yang biasanya berbentuk empat persegi. Lanya dibina cukup untuk dimuatkan kedua-dua pengantin ini. Pelamin ini dihampar dengan kain yang cantik dan indah seperti kain songket atau 'kain tekat'. Ditepinya itu diletakkan pohon bunga telur dan di bawah pohon ini dihiasi dengan pulut kuning.
- vii) Bangsal-bangsal dibina seperti balai untuk marhaban. Khemah untuk tempat masak. Selalunya orang lelaki yang bertugas untuk memasak jamuan yang di adakan pada hari perkahwinan itu. Disamping itu air gula (sirap) juga dimasak dan dimasukkan dengan bau-bauan yang wangi seperti bunga ros dan bunga melor.
- viii) Bunga rampai disediakan yang diberikan kepada tetamu yang datang pada hari itu bersama dengan bunga telur.

Dua malam sebelum majlis perkahwinan, bakal pengantin perempuan akan diinaikan dan selalunya jari tangan dan jari kaki diinaikan. Selepas diinaikan pada malam seterusnya pula diadakan majlis berkhadam menandakan yang gadis ini telah selesai membaca sebuah Al'Quran. Adalah dipastikan yang bakal pengantin itu mesti menghabiskan Al'Quran daripada Al'Fatihah hingga ke Juzu'Amma.

Pada hari perkahwinan kerbau akan disembelih mengikut keupayaan belanja itu. Adakalanya seekor sahaja dan kadang-kadang dua ekor.

Pada waktu awal-awal pagi di hari itu, pengantin perempuan akan pergi ke rumah jiran yang paling rapat kerana di situ akan diadakan upacara mengandam yang ditempah khas oleh ibunya. Apabila Mak Andam tiba ia akan pergi ke rumah jiran untuk menemui gadis tadi. Disini ia akan mengadakan upacara berandam. Selalunya barang-barang seperti ini disediakan:-

- a) Limau perut
- b) Sireh pinang
- c) Bawang merah
- d) Sintuk
- e) Air sebuyung
- f) Bunga-bunga

Istiadat mengandam ini dimulakan dengan bacaan doa serta jampi oleh Mak Andam. Selepas itu kain bulu kering dirautkan dan mencukur pada bahagian yang tertentu seperti muka dan bahagian belakang serta tangan. Kemudian gadis itu ditepung tawar dan disuruh mandikan dengan air bujung supaya kelihatan berseri-seri. Gigi juga di asah dengan menggunakan halia yang telah dipotong halus dan di asah pada gigi dengan batu supaya gigi kelihatan rata dan cantik.

Pada waktu petangnya gadis itu dihiaskan dan diarakkan untuk pulang ke rumahnya. Kemudian pada waktu malam selepas Insyak diadakan pula upacara masuk pelamin. Gadis ini dihias dengan cantiknya oleh Mak Andam tadi dan di suruh duduk bertimpuh di atas katil lalu dibacakan doa selamat dan berselawat atas Nabit. Dimasa ini orang-orang tua dan kanak-kanak akan menyaksikan gadis ini. Selepas itu baharulah diadakan majlis persandingan yang selalunya diadakan pada pukul 12.00 malam. (tetapi sekarang persandingan diadakan pada waktu petang atau pukul 9.00 malam).

Selepas upacara masuk pelamin gadis ini dihias semula dengan pakaian yang lain dan kemudian diletak atas pelamin. Kedatangan pengantin lelaki disambut dengan Selawat atas Nabi dan diiringi dengan permainan kompang dan berarak. Pengantin lelaki dengan diiringi oleh pengiring lelaki lalu dibawa masuk untuk bersanding. Pengantin lelaki akan meminta kebenaran daripada Mak Andam untuk meletakkan pengantin lelaki disebelah pengantin perempuan. Selepas itu kedua-duanya disandingkan.

Kedua-dua pengantin ini boleh ditonton atau dilihat oleh semua yang datang. Mereka juga akan dibawa ke hadapan, ke anjung rumah dan ke atas beranda supaya semua peringkat yang hadir dapat melihat. Majlis ini ditamatkan apabila pengantin lelaki pulang ke rumahnya.

Pada keesokan paginya pengantin lelaki dengan rombongannya datang untuk menyambut pengantin perempuan ke rumah pengantin lelaki. Semasa pengantin lelaki berada di rumah pengantin perempuan kedua-duanya diletakkan di hadapan pelamin untuk diperkenalkan kepada keluarganya. Kemudian wakil daripada orang tua-tua akan bersalaman. Selepas jamuan ringan lalu kedua-duanya dibawa ke rumah pengantin lelaki.

Di rumah pengantin lelaki juga diadakan istiadat persandingan seperti mana yang diadakan di rumah pengantin perempuan.

Pada keesokan harinya pihak wakil perempuan akan menyambut pengantin lelaki dan perempuan balik ke rumah pengantin perempuan. Kemudian kedua-dua pengantin ini akan dibawa berjumpa dengan sanak-saudara dan sahabat handai keluarga perempuan. Selepas dua hari akan disambut pulang ke rumah lelaki dan di sana dibawa juga menziarahi kaum keluarganya dan sanak-saudara pihak lelaki.

Hingga di sinilah berakhirnya upacara pernikahan dan persandingan ini. Mereka berdua selalunya akan tinggal di rumah pengantin lelaki bersama-sama dengan keluarganya (ibu mertua) dan menguruskan kerja seperti biasa sehingga beranak cucu.

Tamat.

SEJARAH PERKHIDMATAN FERI PULAU PINANG

oleh
Sekolah Menengah Chung Hwa Confucian, Pulau Pinang.

Kepentingan perkhidmatan feri Pulau Pinang tidaklah dapat dinafikan. Tanpanya sukar bagi mengujudkan satu perpaduan antara penduduk Tanah Besar dan Pulau Pinang kerana ianya merupakan alat termurah untuk berulang alik dari kedua-dua tempat ini.

Sebenarnya perkhidmatan feri sepenuh masa yang pertama di Pulau Pinang telah dimulakan oleh mendiang Encik Quah Beng Kee dan saudara-saudaranya dalam tahun 1893/94. Perkhidmatan ini dijalankan di antara Jeti Kedah di Pulau Pinang dan beberapa tempat pendaratan di Seberang Perai di Tanah Besar. Ketika ini feri yang ada seperti sekarang belum lagi digunakan. Oleh itu lanci-lanci kecil berkuasakan wang digunakan untuk mengangkut penumpang-penumpang sahaja sedangkan kenderaan belum lagi didapati ketika itu.

Dalam tahun 1924 bekas Lembaga Pelabuhan Pulau Pinang telah mengambil alih hakmilik perkhidmatan feri. Lembaga berusaha memperbaiki dan membesarkan lagi perkhidmatan feri supaya mempunyai kedayaan untuk mengangkut kereta-kereta yang pada ketika itu kian menjadi masyhur. Dalam tahun 1925 Jeti Church Street di Pulau Pinang dan Jeti Mitchell di Butterworth telah dibina dan sebuah feri baru berkuasa wap "Seberang" yang dibina di Singapura dimasukkan dalam perkhidmatan. "Seberang" boleh mengangkut penumpang-penumpang berjalankaki dan kereta-kereta.

Dalam tahun 1929 diperbesarkan kedua-dua jeti tadi dan dua buah kapal yang lebih besar lagi iaitu "Tanjung" dan Kulim mula berkhidmat. Ketiga-tiga feri ini berkhidmat mengikut kadar setengah jam.

Perkhidmatan feri diperbesarkan terus dan dalam tahun 1938 "Bagan" dimasukkan ke dalam perkhidmatan sementara "Seberang" pula di jual. Apabila Jepun menakluk Tanah Melayu pada bulan Desember 1944 feri-feri "Tanjung" dan "Kulim" di tenggelamkan di Pelabuhan Pulau Pinang dan "Bagan" dibawa ke Sumatera.

Selepas perang dalam tahun 1945, perkhidmatan feri telah dimulakan kembali oleh British Military Administration dengan menggunakan empat buah kapal perisai pendarat dan "Bagan" telah dibawa balik dari Sumatera. Lembaga Pelabuhan Pulau Pinang ditubuhkan semula dalam bulan April, 1946 dan ia telah mengambil alih feri-feri dan keempat-empat kapal perisai pendarat telah diubahsuai untuk menyediakan kemudahan tempat duduk bagi penumpang-penumpang.

Dalam tahun 1959, pengkalan feri yang sedia ada telah dibina dan lima buah feri baru yang boleh memuat dan memunggah dikedua-dua hujung telah dimasukkan ke dalam perkhidmatan feri. Pada masa ini feri-feri mempunyai dua tingkat. Tingkat atas dikhasakan untuk penumpang-penumpang berjalankaki dan tingkat bawah untuk kenderaan.

Sebuah feri lagi telah ditambah dalam tahun 1965. Seterusnya pada tahun 1971

dua buah feri lagi telah ditambah kepada bilangan enam buah feri yang ada. Seterusnya dalam tahun 1975 tiga buah feri kenderaan telah dimasukkan ke dalam perkhidmatan. Feri-feri ini menggunakan pengkalan-pengkalan feri baru yang terletak bersaing di sebelah pengkalan-pengkalan yang sedia ada. Ini bermakna bahawa hingga kini Suruhanjaya Pelabuhan Pulau Pinang mempunyai lapan buah feri penumpang kenderaan dan tiga buah feri kenderaan. Feri-feri penumpang kenderaan ialah Pulau Pinang, Pulau Pangkor, Pulau Tioman, Pulau Langkawi, Pulau Aman, Pulau Lumut, Pulau Redang dan Pulau Labuan. Sementara feri kenderaan pula ialah Pulau Undan, Pulau Rawa dan Pulau Talang-talang.

Sebagaimana yang diketahui perkembangan yang terbaharu berlaku telah diumumkan oleh Perdana Menteri kita baru-baru ini untuk menghubungkan Tanahbesar dan Pulau Pinang. Pengumuman itu ialah mengenai pembinaan jambatan yang akan menyambungkan kedua-dua tempat. Projek ini akan dimulakan dalam tahun 1980. Adalah menjadi harapan kita semua supaya projek ini akan berjalan lancar seperti yang dirancangkan.

Bahan Rujukan: Buku Cenderamata Sempena Majlis Pembukaan Rasmi Pengkalan-Pengkalan Feri Baru (Penerbitan Suruhanjaya Pelabuhan Pulau Pinang).

obtain trading privileges from the 'Prince of Cochin-China'.²⁰ Chapman found that the civil war was worse than described by the mandarins. The ruling Nguyen and Trinh families were almost destroyed by the Tayson rebellion led by three brothers of peasant stock. But Chapman strongly advocated the advantages of opening trading relations with the country in view of the numerous Chinese junks which conveyed goods found at Canton resorting there. However, Hastings was sceptical of Chapman's report, and with troubles arising from the Marathas in India and the danger from French rivalry in the Bay of Bengal no more energy could be expended in the distant region of the South China Sea.

It was because of these factors also that Hastings had to abandon plans for the occupation of Junk Ceylon. In 1780 Light brought this island to Hastings's personal attention, and so convinced him of the suitability of that place as a collecting centre of local produce, including tin, that Hastings was sanguine about the occupation. But news finally reached India that France had declared war. The Junk Ceylon project was unsafe now in face of French hostility. It is interesting to note that interest in Junk Ceylon was purely commercial. There was no mention at all of strategic considerations by Light except in the casual closing sentence of his letter to Hastings:

"...should any accident oblige our Fleet to winter they will find it very useful."²¹

To wrest Junk Ceylon from its Siamese domination entailed the service of Company's troops. This the Company deemed unwise and preferred, if need be, to found a base in a place which would not necessitate the use of force.

The Angle-French war of 1778–1783, occasioned by the entrance of France in the American War of Independence, revived the need of a naval strategic base where British ships could shelter during the north-east monsoon period and rush back to defend their possessions on the eastern side of India before the French could get there. This need was emphasised by Suffren's battles with Admiral Hughes. The danger from Suffren's squadron menacing the Coromandel coast made observations on Suffren's movements more important than looking for a commercial base; for, once the French were allowed mastery of the eastern seas and British possessions in India taken no amount of such bases would benefit the British. Thomas Forrest was assigned to the task of watching out for Suffren in 1782. He operated in the region north of the Malacca Straits.²² Suffren's refitting depot was at Acheh from where he could control South-east Asian shipping, and make a dash against the British in India at the appropriate times. British country-traders suffered in the areas patrolled by the French squadron. And Scott blamed their losses on the "Inability or Inattention in Admiral Hughes..." This outburst of petulance is uncalled for because Hughes really fought five major battles with Suffren.²³ The need for a strategic base was most acute. Acheh automatically came to mind, and Hastings despatched Henry Botham to the Sultan in September 1782. He failed to meet the Sultan because of the intrigue of the Shahbandar who resented his presence. In a fit of exasperation Botham reported that the

20. V.T. Harlow: *Op. cit.*, pp. 97–102.

21. Light to Hastings, undated. *Additional Manuscripts*, 29, 210, f. 222v.

22. D.K. Bassett: "Thomas Forrest", *JMBRAS*, Vol. XXXIV, Pt. 2, 1961, p. 114.

23. V.T. Harlow: *The Founding of the Second British Empire, 1763–1793*, Vol. I, *passim*.

roadsteads of Acheh were "...by no means well shelter'd from the Northerly Monsoon, and the Islands which lay off them do not offer any Material advantages for Shipping, as far as they have yet been explored."²⁴ If Acheh could satisfy the French why not the British?

Thomas Forrest was keenly aware of this strategic issue, and soon after the war terminated in 1783, he talked Hastings into allowing him to make a survey of the Andamans and discover the possibilities of establishing a strategic base there. The French scare was still recent enough to put Hastings in the frame of mind to concede Forrest's request. In June of that year Forrest left for the Andamans, but was blown off course and landed in the Mergui Archipelago. Surveying that area, he fixed on St Matthew's Island recommending it to Hastings on 7 June 1784.²⁵

While Forrest went about on this mission greater events were happening in the Riau-Johore empire between the Bugis and the Dutch which were to end in a temporary Dutch hegemony of the Straits. Riau had become an entrepot²⁶ which traders of many nations visited annually. The British country-traders were no exceptions. The Dutch watched this commercial activity with envy and covetousness, but were too weak to take the offensive at that time. Offensive action, they realised, would further deplete their meagre resources without any effectual benefits accruing. Scott says in his report to Dundas that the Dutch "...could ill brook a port of Competition so near their Capital, and they determined without passable pretext to Ruin the King of Johore and his trading Port of Rhiow." Scott is right in commenting on the attitude of the Dutch in relation to the rocketing volume of trade at Riau. But it was not only the competition offered to Malacca which roused the ire of the Dutch: it was also Riau's flagrant disregard for the existing treaties between them. To bring in a finer point, it was because of this flagrant disregard of treaties that Riau was able to command such a prosperous trade. The uneasy peace which existed between the Dutch and Raja Haji, the Yang Dipertuan Muda of Riau came to an end in February 1782 with the *Betsy* incident. Scott's narration of this incident does not give the true picture of the event because he confused Raja Haji with 'the King'. Either Scott took Raja Haji to be the Sultan ('the King') or he really thought of the Sultan himself. But Sultan Mahmud was only a figure-head, a receptacle for the loyalism of his subjects; the real power lay with Raja Haji. And it was Raja Haji, not the 'King', who determined Riau's relationship with the Dutch Company in Malacca during Pieter Gerardus de Bruijn's governorship.

24. Botham's Report, 17 December 1782. *Home Miscellaneous Series*, Vol. 219, f. 607. India Office Library.

25. Forrest to Hastings, 7 June 1784. *Additional Manuscripts*, 29, 164, f. 171.

26. Daing Kamboja, the Bugis Yang-di-pertuan Muda (or Under-king), who was the power behind the throne assiduously encouraged traders from all over the place to come trade at Riau. When he was succeeded by Raja Haji in 1777, the same vigorous encouragement to trade was given. Riau trade affected the Dutch far more seriously than any other development. The tin trade of Banka which was monopolised by the Dutch in 1770, was wrested from them. Riau became the centre for British, French, and Portuguese ships bringing piece-goods and opium, and for Chinese and local ships bringing silk, tea, pearls, spices and other local products. Of special importance to the British traders was the tin available in huge quantities at Riau. It enabled the country-traders to aid the Company in meeting its remittance to China. Trade was so extensive and valuable that Riau overshadowed Malacca, the once great emporium of Southeast Asian commerce. Riau ignored the commercial treaties made with Dutch Malacca and imported tin from Banka, pepper from East Borneo, Indragiri and Palembang.

Before the occurrence of the **Betsy** incident a Dutch Resident, Gerrid Pangal, was stationed in Riau. It is well to bear in mind that the Dutch were in league with the French against the British at that time. The cause leading to the war of 1782-1784 presented itself when a British trader which was attacked by the French as she was on her way to sell opium to Riau,²⁷ threw herself on the mercy of Raja Haji at Pulau Bayan, Riau. The Dutch Resident, Pangal, was covetous of the cargo of this unfortunate ship, and induced Raja Haji to allow the Dutch to seize her, promising him a share in the booty. Greed overcame his good sense and he connived at Pangal's suggestion. Immediately, Pangal communicated with de Bruijn in Malacca who sent a passing French corvette to Riau. The **Betsy** was taken while anchoring at Pulau Bayan. Captain Geddes made his personal escape with 59,600 Spanish dollars from the sale of a part of the opium, and paid the cash at Canton. The captured **Betsy**, however, was taken to Batavia. Raja Haji was refused his share of the loot because, according to Maxwell, the Dutch felt that their combined strength with the French was strong enough to defy the Bugis.²⁸ The **Tuhfat al-Nafis** recorded that Raja Haji made a pact with the Dutch stipulating that enemies of the latter would be his enemies, and that if Raja Haji participated, the seized booty was to be shared equally between the Dutch and the Bugis.²⁹ The **Tuhfat al-Nafis** corresponded with the Dutch account in this. But, however the agreement was framed, the Dutch did not intend to let Raja Haji have a share on the spurious grounds that he merely gave a passive concurrence to Pangal's request. The Dutch connotation of the word 'participation' was equivocal, and they did not consider Raja Haji's assent as participation.

The situation was ripe for war. Raja Haji expected Selangor and Rembau Bugis to aid him if war should break out finally; the Dutch thought they could rely on the French, on Siak and on Perak, for help. Raja Haji was quite confident he could defeat the Dutch who had no effective naval strength in the Straits to combat that of the Bugis. In 1782 he "approach[es] Malacca with a considerable force, in order to give more weight to his demand." (Scott). The Dutch account did not mention this, but the truth of Scott's statement could be borne out by the account given in the **Tuhfat al-Nafis**.³⁰ When his overtures were rejected then and there he repudiated all the treaties between the Bugis and the Dutch. He then returned to Riau, perhaps because he had not enough men to start an offensive at that moment.

In 1783 Raja Haji declared war on Malacca. The Dutch decided on a preventive

-
27. The **Betsy** was captained by Robert Geddes and loaded with 1,466 chests of opium with instructions to sell the opium at Riau in order to cover a loan which Hastings had made to equalise the remittance in China. See H. B. Morse: **Chronicles of the East India Company trading to China**, Oxford, 1929, II, p. 76.
 28. W. E. Maxwell: "Raja Haji," **JSBRAS**, No. 22, 1890, p. 173.
 29. *Op. cit.* p. 212 (from the translation of the section of the **Tuhfat al-Nafis** concerning the war of 1784: pp. 212-223).
 30. The **Tuhfat-al-Nafis** says that Raja Haji went to Malacca (the date is not given but it can be deduced accurately a little further down the text) "to enquire as to this [the defraudment of his share of the spoils]..." When he reached Muar he was met by a Dutch official, Abraham [de Wind], and the **Kapitan Melayu** of Malacca. Raja Haji made his representation to these two, informing them he wanted a share in the spoils from the English ship because it was he who told the Dutch about her, and, moreover, she was taken in his domain. These reasons were rejected by the two agents. See the Jawi text of the **Tuhfat al-Nafis** by Raja Ali Haji as given in **JMBRAS**, Vol. 10, Pt. 2, 1932, p. 156 ff.

war and so sent Francis Lencker to attack Riau with 17 ships and 600 men. Moreover, by making Riau the battle-ground the Dutch were certain that the extensive trade going on in that place would be disrupted. The fight in Riau as foreseen by the Dutch did displace trade disastrously. But Lencker was killed and his forces had to beat a most undignified retreat. Greatly assured by this success, Raja Haji launched his counter-attack on Malacca in 1784. He came as far as Muar and set up a stockade at Teluk Ketapang. The force he commanded was 170 ships 'with a proportionate number of men'. The Dutch in Malacca were feeling unsure of French aid and had lost faith in their might against the Bugis after the Lencker fiasco. According to Begbie,³¹ they tried to allay the ire of Raja Haji by sending Abraham de Wind³² to meet and dissuade the Bugis from continuing with his launched aggression. But Raja Haji was determined not to consider the possibility of suspending hostilities in return for an appropriate compensation. Scott says that this war "Continues Active two years, with Various Successes." He ought to know as this Bugis-Dutch war held the liveliest interest for him and for other country-traders who were anxious enough to supply arms to Raja Haji in order to keep Riau free from Dutch control and so maintain their trade relations there. It was at this time (1784) that Forrest asked Raja Haji by letter to permit the British a small trading-post in Riau. Hastings at once sent Forrest his instructions on 31 May 1784 as soon as the Bugis agreed to the request.³³ Forrest was instructed to convey the present from the Company to the Bugis; to ask for a site near the palace for a factory; and to demand compensation for the loss "sustained by the capture of the *Betsy*."

The first of the "Various Successes" mentioned by Scott went to the Bugis at a minor tussle in Semabok. The Sultan of Selangor, Ibrahim, employed his smaller forces on a series of raids on the fringes of Malacca.³⁴ From his stockade at Batang Tiga he repulsed a Dutch force which assaulted the place in an attempt to drive him away from that vantage point. Then he attacked Malacca itself in a tactical collaboration with Raja Haji: he directing his attack from the western side and the latter from the eastern side, thus forming a pincer-movement to crush Malacca once and for all. The beleaguered city appealed to Siak and Batavia for succour. Siak responded with 78 men, but Batavia was without means at that moment. Sultan Ibrahim advanced as far as "the second Tranqueirah[sic] bridge which is only about one mile from the fort of Malacca, whilst Rajah Hadji [sic] advanced as far as Oojong Passir[sic]..."³⁵ The morale of the Dutch was at its nadir, and Malacca itself would probably have fallen if not for the timely arrival of Jacob Pieter van Braam.³⁶ He bombarded Raja Haji's stockade, and when night fell disembarked 600 Javanese soldiers on shore. The ele-

31. W.E. Maxwell: *Op. cit.*, pp. 174 ff.

32. This is the same de Wind who met Raja Haji at Muar in 1782.

33. *Bengal General Consultations*, 31 May 1784. Add. MSS. 34, 466, ff. 63-65.

34. Sultan Ibrahim of Selangor is Raja Haji's nephew. He joined in the attack on Malacca in response to his uncle's appeal in rounding up the Bugis in Selangor as well as in Rembau.

35. W.E. Maxwell: *Op. cit.*, p. 176.

36. The Netherlands Government were very uneasy about the weakness of the VOG during 1780-1784, the period of the Fourth Anglo-Dutch war. This made them send van Braam with six warships to Batavia from where these could proceed to the Moluccas, and then patrol the Dutch settlements in Southeast Asia. Refer D.K. Bassett: "European Influence in the Malaya Peninsula, 1511-1786," *JMBRAS*, Vol. XXXIII, Pt. 3, 1960, p. 22.

ment of surprise was made full use of the following morning when these men stormed the stockade and routed Raja Haji's force. Among the 450 killed was the 'redoubtable Bugis warrior' Raja Haji.³⁷ With his death the five-month old siege of Dutch Malacca came to an end. Forrest heard of this Bugis defeat when he was off Pulau Dinding, and so abandoned the Riau project. The war had to an extent "Ended in the Death of the King" (Scott): it was to end finally in the "Capture of Rhiow" (Scott) when the Dutch pressed on in their counter-offensive. In July 1784 they took Selangor. Ibrahim was chased into Pahang.³⁸ In October 1784, van Braam expelled the Bugis from Riau.

The Dutch successes caused great dismay among the British country-traders and stirred up once more the Company's fear of Dutch rivalry. Forrest and Scott keenly felt the danger these displays of Dutch strength represented for British trade in Southeast Asia as well as in China. While the British indulged in their fears and sought to find a base in the Straits or thereabouts, the Dutch had doubts concerning the Bugis dispersal. They feared the establishment of another Riau. And so when the Bugis began to gather again at Sukadana, the Dutch promptly descended upon them before any established trade could come into being there. But the irony of it was that the fears of the Dutch did materialise, not in a Bugis 'Riau', but in a British Penang.

The island was once more brought into the picture. The meeting of Scott and Forrest in Junk Ceylon influenced the latter to favour Penang as a British base partly as a move to forestall the Dutch, and partly for commercial interest. Forrest accordingly wrote to Hastings about Penang, sending him sketch maps of Penang, Pulau Jerejak, and the surrounding lands. This, coupled with what Scott had written to Hastings on 10 April 1784 advocating Penang,³⁹ prepared the ground for Francis Light's re-entry into the scene.

Scott made the observation that it was out of consideration for the need of a strategic naval base as much as from commercial considerations that Penang was founded. ("A three years Experience of the want of a Port where we Could Exchange the produce of India with that of the Chinese Archipelago, and a two wars Experience of inconvenience attending the long recess of our Fleets to Bombay..."). This is true. The need for a commercial port was to reduce the amount of specie remittance to China by substituting in part for local produce. Anyway the efforts made to secure such a port was the first and undying objective of the Company since about 1750. The object lessons of the two Anglo-French wars of 1756-63 and 1778-1783 served to emphasise for the moment the importance of the strategic factor as well. The letter of Lord Cornwallis to the Court of Directors bore out the truth of Scott's statement that Penang was taken for strategic as well as commercial reasons:

"The objects which we expect by this settlement [Penang] are both commercial and political, to connect the Bengal and China trade, and procure a windward port during the north-east monsoon for the refreshment and

-
37. Raja Haji died fighting, the *Tuhfat al-Nafis* described, with a dagger in one hand and a religious book in the other. A detail account of this siege is give in Mrs. Isemonger's translation of the official Dutch diary for Malacca for the year 1784, as published by E. Netscher. See Maxwell: *Ibid.*, p. 188.
38. Thomas Forrest says, "They [the Dutch] have taken Salengore, and established there their ally, the King of Syack [Siak]." Forrest to Hastings, Kedah, 15 September 1784. *Add. MSS.* 29, 166, f. 135. Ibrahim was allowed to return in 1785.
39. H.P. Clodd: *Op. cit.*, p. 35.

repair of the King's ships in time of war. How far we may be justified in these expectations time and experience can alone determine."⁴⁰

Light still enjoyed friendly relations with the Sultan of Kedah and was aware of the Company's need for a base. He was also aware that Forrest's mission of 1784 to Riau was nipped in the bud by the Dutch occupation of that place, and that Kinloch's mission of January 1785 to Aceh was also a failure. He was able to obtain from Sultan Abdullah, the son and successor of Sultan Mohammed, the grant of Penang. Light wrote at once to the acting Governor-General, John Macpherson, on 16 February 1786 informing him that Abdullah had agreed to cede Penang to the Company in return for military support from the British. Light urged the Company to accept Penang without delay arguing that the Dutch had advanced as far as the Krain river; and that though Aceh was a suitable site great military efforts were required to establish a base there; and as for Junk Ceylon it would take six to seven years to clear.⁴¹ Penang, which had the advantages the British wanted, could be occupied with ease and convenience. It was with such arguments and a letter from the Sultan of Kedah that Light persuaded the Calcutta Government to accept the Sultan's offer of Penang. The Directors in London were of the same mind, but they did not regard Penang as the last work to the naval question. To them the occupation of Penang was a move to forestall the Dutch; to aid the Malays to resist Dutch "attempts to enslave them"; and to make secure their China trade-route.⁴²

Scott says, "...the Spain and Dutch threats came to hand at [the] same time, which had such an Effect on the King as to induce him in hopes of Protection to give Penang to the English thro Mr. Light." There was certainly no danger from the Spanish quarter, and no evidence could be found about any Dutch threat to Kedah. And it was not protection which Sultan Abdullah wanted from the British, but military alliance. Perhaps the wish of throwing off his Siamese allegiance made him want such an alliance.⁴³ In his letter forwarded by Light to Calcutta, the Sultan stated clearly his desire of a military alliance with the British. On 2 May 1786 Light received definite instructions to organise the expedition for the occupation of Penang which was to be under his Superintendency. On 11 August 1786 Light took formal possession of the island and renamed it Prince of Wales Island.

-
40. The Governor-General-in Council's letter to the Court of Directors, 19 February 1787. D.C. Douglas (gen. ed.): **English Historical Documents**, Vol. XI: 1783 - 1832. (London, 1959), pp. 847 - 9.
41. E.G. Cullin & W.F. Zehnder: **The Early History of Penang, 1592 - 1827**, Penang, 1905. (Microfilm copy).
42. H.P. Clodd: *Op. cit.*, p. 37.
43. Scott mentioned that Sultan Abdullah offered his hospitality to a Burmese fleet which was sent to capture "Tunsaling" [Junk Ceylon] which was Siamese territory. For this, "the King of Siam threatened to Smash him the first Occasion." (Scott). To avert the Siamese danger Abdullah would do well to ally himself to a stronger power. The Burmese-Siamese war occurred in 1785 between Bodawpaya and Rama I of the Chakri dynasty. See Kachorn Sukhabanij: "Siamese Documents Concerning Captain Francis Light," in **Papers on Malayan History**, edited by K.G. Tregonning, Singapore, 1962, p. 5. Sukhabanij says, "The [Burmese] force against P'uket [Junk Ceylon] probably arrived around January or February 1786 with 3,000 men." Abdullah realised the danger he was in: he must have known too that Rama I would "Smash him the first Occasion." The Siamese pressure in late 1786 reduced Kedah to a tributary state once again. See Kachorn Sukhabanij: *Op. cit.*, p. 7.

THE HISTORY OF ST MARK'S SCHOOL

By

The Editorial Board, School Magazine 1978.

The Province Wellesley Anglican Mission was founded in 1878, being the outcome of much effort of the Bishop of Labuan and Sarawak, Walter chambers and David Brown esquires of Messrs Brown & Co. The first mission chaplain was the late Reverend H. McDougal Courtney, who had his headquarters in Bukit Tengah.

In 1885, Rev. Courtney opened his first school in Butterworth. In his report in 1885, he stated, "The Butterworth school (St Mark's) has been for the year on a somewhat different footing to the others, that is the schoolmaster has not been paid his wage. Being doubtful as to the probable success of the school and not wishing to risk further expenses on the part of the Mission, I engaged, at the beginning of last year, a man to carry on the school there, in view that the government grant to be earned. I promised to supritendent the school and its work to enter the school for examination, to assist him with furniture and occasional loan for his bare living." However, in July 1889, Mr E.A.B. Brown, the honorary secretary of the Mission closed the school down for a number of reasons.

And for about 14 years, there does not appear to have been any attempt to restart a school in Butterworth, until 1903, a Mr. W.G. Gray as ex-Penang Free School teacher started an English school in Butterworth. Sad to say, Mr. Gray left for Johore after having a misunderstanding with the inspector of schools and handed the school over to the S.P.G. Mission. Thus, the Butterworth English school (then, on the site of the Rex theatre today) was renamed the S.P.G. Mission school by Rev. Hensham, the mission chaplain then. Mr. Matthew Balavendrum was headmaster from 1903 - 1912. The mission was faced with the problem of having to find a suitable building but fortunately in 1903, the government handed over to the mission on loan the old building of a Malay School in Mengkuang Road. After Mr. Matthew Balavendrum, the school experienced a succession of headmasters: Mr. S. Neethithason (1913 - 14) (1914 - 32) and Mr. W.H. Ponniah (1933 - 34) who founded the present St Mark's Primary School in Prai.

It was in the 1930's that the school faced a challenge. The inspector of schools having been dissatisfied with the deteriorating standard of education and the poor results in the Annual Government examinations, had finally decided to close the school. The Bishop of Singapore responded to this by sending Rev. Romanis Lee of St Andrew's school, Singapore to Butterworth to study its problems and to recommend steps to be taken. Rev. Lee was against the closure of the school and recommended that it, being the only Anglican school in Butterworth, should be re-organised with the help from experienced teachers from St Andrew's school, Singapore in order to achieve its self-sustaining capability. In October 1934, Mr. Dong Chui Sing was sent and under him, the school was never the same again, for within a period of 2 or 3 years the prestige of St Mark's lose. Under his able guidance and benefiting from his painstaking efforts, the school was greatly improved. Before he retired in 1940, a new building consisting of 9 classrooms and an office was built in St Mark's Road Butterworth. Rt. Rev. Roberts, the Bishop of Singapore declared it open on St Mark's day in 1937 amidst a sense of pride in the future of St Mark's school. When he left for Singapore St Mark's had firmly established itself with about 300 pupils. He was suc-

ceeded by Mr. Tan Ah Hung, a senior teacher at St. Andrew's school in Singapore. Mr. Tan Ah Hung completed his first year in November 1941 and on December 8th 1941 World War II spread to this part of the world with Japan as the aggressor. The school was immediately taken over by the British army with anti-aircraft guns in the vicinity of the school.

When Singapore surrendered in February 1942 and the Japanese occupation of Malaya was completed, Japanese schools were started. St Mark's was taken over by the Japanese and was named the Dai Gi Indo Gakko and after a year or so it was renamed the Ju San Nihon Gakko. Throughout the 3½ years of the enemy occupation the school was often used by the Japanese army using furniture as firewood. By the time Japan surrendered in September 1945 there was not a stick of the furniture left, the last batch of soldiers having used up all furniture including a great many of the plants that made up the walls of the wooden building.

However in October 15th 1945, St Mark's was restarted with Mr. Tan Ah Hung resuming his office of interrupted headship. The problem of furniture was solved by each pupil by bringing his own chair or stool and well wishers of the school gave desks and tables of all sorts of shapes and sizes. The school looked like a huge showroom of a second hand goods dealer. From now on the enrolment of the school was on the increase. By 1950 the existing classrooms were insufficient to accommodate the pupils and Mr. Tan Ah Hung with his dynamic leadership raised sufficient funds to build 4 more classrooms, a library and a hall with a stage adjoining the one put up by Mr. Dong.

The Rev. Romanis Lee, as a result of an appeal from Mr. Tan Ah Hung who was his ex-pupil gave all he had to the building of the present school hall and entered a home for the aged in England. His contribution was a major share in the cost of building the hall which is named Lee Hall. The foundation stone for this extension was laid by the Ven. Archdeacon Collier (North Malaya) on 4th February 1950 and the building was officially declared open by the Rev. H.W. Baines, Bishop of Singapore on 28th July 1950. Before Mr. Tan Ah Hung retired in 1952 he had completed the task he had set himself of making St Mark's a full Primary and Secondary school up to school certificate. His retirement was a great loss but his successor Mr. W.H. Wakefield, BA;BSc, replaced this loss with his ability to carry on from where Mr. Tan stopped.

Mr. W.H. Wakefield did for St Mark's what, perhaps no other headmaster had ever done. He took in every child who wanted education. This was at a time when admissions in to schools, especially English schools was so very difficult. As a result of this by the end of his retirement in 1960, the enrolment of St Mark's had almost trebled itself and by the time of his retirement he had been able to put a first class brick building with a science laboratory to house the secondary school. This secondary school stands in 13½ acres of land at the 4th milestone. The splitting of the schools into two different sections i.e. Primary and Secondary came in January 1957 as a result of orders from the government. Mr. W.H. Wakefield was principal of the secondary school while Mr Ang Cheng Kau became Headmaster of the primary school. He remained headmaster until December 1958 and Mr. Robert David succeeded him in January 1959. On 23rd May 1959 the new secondary school was officially opened by Tuan Yang Terutama Raja Tun Uda Al-Haji Bin Raja Muhammad S.M.N., the governor of Penang and the following morning at a holy communion service, the building

was dedicated to the service of God by the Bishop of Singapore the RT. Rev. Henry Welfe Baines. The physical segregation splitting of the 2 schools was now completed with the able guidance of the Rev. A.C.H. Peatfield, M.A.; Chairman, board of governors and his insistence of giving top priority to phase 2A of the secondary school with more classrooms, a hall and an Art room was set up. This reminiscence was during the late 50's and early 60's when St Mark's was reaching the stage of 'maturity'. When St Mark's switched into the early 70's a distinct difference could be visualised especially in the year 1975, when the month of May saw a new countenance in the academic field when two Sixth Form classes, Lower and Upper was established. This was a proud moment for the school especially when it was the first and unique one in the district of Butterworth to have Sixth Form classes being conducted. It was also during this time that the ETV room, two sepak takraw courts and a basketball court were constructed. The finance as provided by the fund raised during the year's walkaton where an amount of \$11,166.10 was cleaned. This year will also be long remembered for providing the school with benefits now enjoyed by the present pupils, Mr. David Gunaratnam was then the school principal. All this credit could not have been achieved without the determination, Preseverance and toiling of these brainy and initiative-minded principals mentioned below:-

Mr. Harold Wakefield	1952 - 60
Mr. C.J. Manuel	1960 - 67
Mr. W.L. Harben	1968 - 69
Mr. Tang Seo Hoe	1969 - 71
Mr. David Gunaratnam	1972 - 74
Mr. Tang Seo Hoe	1974 - 76
Mr. Arthur Durairaj	1976 -

Our profound thanks to them for their efforts which proved to be fruitful. Now what will St Mark's secondary be like in another decade? Will the school be able to provide better facilities for the future St Markians? Maybe, an installation of an air-conditioner in the school's library or perhaps a fan each in every classroom to 'fight' the heat. Whatever it is, Let's hope that St Mark's will be able to maintain and uphold its good name sky-high.

Perkembangan Sejarah dan kebudayaan Orang-orang Sikh di Malaysia

oleh
Jagder Singh

1) Identiti Orang-orang Sikh

Perkataan 'SIKH' sebenarnya berpokok dari perkataan Sanskrit yang bermaksud penuntut atau penganut (disciple). Orang-orang Sikh ialah pengikut sepuluh orang Guru atau petunjuk.

Kebanyakan orang-orang Sikh tinggal di negeri Punjab di India. Pada hari ini mereka boleh dijumpai di mana-mana negeri di seluruh dunia. Di Malaysia terdapat ramai orang-orang Sikh. Begitu juga di Brunei dan di Singapura. Sungguhpun jumlahnya tidak begitu besar dan merupakan satu kaum yang minoriti, tetapi oleh sebab-sebab yang tertentu mereka selalu kelihatan seolah-olah ramai. Ini boleh jadi kerana tubuh mereka yang lebih besar dari penduduk tempatan yang lain dan kerana orang-orang Sikh sentiasa menghormati serban dan rambut mereka menyebabkan mereka dapat dilihat dari jauh. Selain dari itu, juga disebabkan olah orang-orang Sikh memegang jawatan-jawatan yang tinggi di semua lapangan sama ada di sektor kerajaan ataupun di sektor swasta. Di India mereka merupakan petani-petani yang bijak, askar-askar yang terhandal dan kaum yang memainkan peranan yang terpenting di lapangan sukan.

Di Malaysia, kaum Sikh selalu dikelirukan dengan kaum Benggali. Seperti yang diketahui, orang-orang yang datangnya dari wilayah Benggal (Timur India) merupakan orang berjanggut yang pertama yang datang untuk berdagang di Melaka. Mereka menamakan diri mereka Benggali. Boleh jadi kerana kurang fahamnya tentang identiti berbagai-bagai kaum yang berjanggut itu maka dibuat satu anggapan bahawa semua orang yang berjanggut digelar Benggali. Ini termasuk kaum-kaum Dogra, Afghan, Benari. (berbagai kaum di India)

Semua kekeliruan ini tidak diendahkan oleh kedua belah pihak. Orang-orang Sikh sejak pada masa itu terkenal dengan nama Benggali sahaja hingga mereka terpaksa memanggil diri mereka Benggali supaya orang lain dari kaum lain mengetahui akan mereka. Kekeliruan ini belum lagi lenyap di Malaysia dan Indonesia iaitu di kalangan orang-orang Melayu, Cina ataupun orang India yang masih belum tahu lagi akan perbezaan yang besar ini. Sebenarnya kebanyakan orang Benggali (di timur India dan Bangladesh) beragama Islam dan sifat mereka, bahasa yang dituturkan oleh mereka sangat berlainan daripada kaum Sikh. Oleh itu eloklah jika kaum-kaum tersebut dipanggil mengikut nama kaum mereka masing-masing.

2) Sejarah Ringkas Agama Sikh

Untuk mengetahui dengan lebih lanjut tentang sifat orang-orang Sikh dan bagaimana mereka datang ke Malaysia, terlebih dahulu saya ingin memberi huraian tentang sejarah agama mereka iaitu Agama Sikh.

Orang-orang sikh adalah pengikut bagi sepuluh orang Guru. Guru mereka yang pertama merupakan pengasas Agama Sikh. Guru Nanak Dev Ji, telah dilahirkan pada 15 haribulan April 1469 T.M. di kampung Kanakatch, 15 batu ke arah selatan dari bandar Lahore. Bapanya Mahta Kalu ialah seorang pegawai kerajaan di Talwandi (sekarang terkenal dengan nama Nankana Sahib di Pakistan) Terdapat berbagai-bagai versi mengenai Guru Nanak yang terdapat di Janam Sakhi (sebuah buku mengenai riwayat hidup Guru Nanak)

Guru Nanak telah meninggalkan rumahnya untuk menjadi seorang pengembara dengan sahabatnya yang bernama Mardana (seorang Muslim) dan Bala (seorang Hindu). Di antara tempat-tempat yang dilawatinya ialah Baghdad, Mekah, Medinan, Afghanistan, Tibet, Assam, Calcutta dan Sri Lanka. Ke mana-mana saja dia pergi, dia telah mengajar manusia secara praktikal iaitu mengajar orang ramai dengan menyedarkan mereka tentang kesalahan atau dosa yang mereka lakukan. Ajarannya sekarang terkandung di dalam kitab suci agama Sikh iaitu "Guru Granth Sahib Ji".

Selepas membuat pengembaraannya, beliau telah balik semula ke Punjab di mana beliau telah menjadi seorang tani. Ini adalah untuk mengajar orang ramai bahawa hidup di dunia ini hendaklah bekerja dengan rajin dan mencari nafkah dengan titik peluh sendiri. Sebab itu sampai sekarang di Malaysia tidak terdapat seorang pun orang Sikh yang meminta sedekah kerana pekerjaan ini dipandang hina dari segi cara hidup yang diajar oleh Guru Nanak.

Guru Nanak terus mengembangkan perasaan muhibah di antara pemeluk-pemeluk agama Islam dan agama Hindu dan sambil itu dia terus mengajar dan memberi syarahan dengan sahabat baiknya Mardana (seorang Muslim). Inilah yang menyebabkan nama Guru Nanak dikenang di antara pengikut-pengikut agama Islam dan agama Hindu di India. Sehingga ke hari ini pun Guru Nanak adalah menjadi simbol bagi pengikut-pengikutnya.

Guru Nanak mangkat pada 22 haribulan September 1539 T.M. Selepas beliau mangkat terdapat pula sembilan orang Guru. Mereka juga telah memainkan peranan yang penting dalam menubuhkan satu kumpulan yang tersendiri dengan mementingkan bahasa, kesusasteraan, kebudayaan dan kepercayaan sendiri serta mempunyai peraturan-peraturan hidup yang tersendiri untuk diperurunkan kepada generasi muda yang akan datang.

Guru yang kedua telah menggunakan tulisan Gurmukhi sebagai tulisan untuk kerja-kerjanya. Guru yang kelima telah membangunkan sebuah tempat sembayang yang khas di bandar Amritsar dan telah menjemput seorang ulama Islam, Mir Muyinul Aslam bagi meletakkan batu asas bangunan itu pada tahun 1588. Dalam sejarah dunia inilah kali pertamanya batu asas bagi tempat sembahyang sesuatu agama iaitu agama Sikh diletakkan oleh ulama agama lain. Ini membuktikan bagaimana rapatnya kemesraan antara pengikut-pengikut agama Islam dengan pengikut-pengikut agama Sikh. Pengorbanan Guru yang kelima kepada pengikut-pengikutnya yang masih tidak dapat dilupai ialah dengan mengorbankan nyawanya sendiri. Maharaja Jahangir (maharaja yang keempat dari siri raja-raja Moghul) telah naik bingung melihat perkembangan yang berlaku di mana ramai telah menjadi pengikut Sikh dan dengan sebab-sebab ini, telah menangkap Guru yang kelima dan menyiksanya. Siksaan ini sangat teruk hingga menyebabkan beliau meninggal dunia. Beliau merupakan mujahid orang-orang Sikh yang pertama di antara beribu-ribu orang Sikh yang telah mati syahid.

Selepas peristiwa ini orang-orang Sikh telah menukarkan corak hidup mereka sama sekali dari orang yang suka kepada perdamaian kepada peperangan. Guru yang keenam telah mengatur dan menyusun askar-askar Sikh.

Apabila Maharaja Aurengzab yang zalim itu mengeluarkan perintah untuk memaksa orang Hindu memeluk agamanya, orang-orang Hindu telah mengunjungi Guru yang kesembilan untuk meminta pertolongan. Beliau pula menulis surat kepada maharaja Monghul menyatakan kalau beliau dapat dipaksa, seluruh India akan mengikutnya memeluk agama Maharaja Moghul itu. Lantaran itu beliau telah dipancing. Puteranya, Guru yang kesepuluh telah menggantikannya semasa berumur sembilan tahun. Dia telah berkata, 'Jika semua cara telah gagal hanyalah betul kalau menggunakan pedang'.

Semua peperangan yang dilakukan oleh orang-orang Sikh hanya bersikap pertahanan. Mereka telah berperang dengan kerajaan Moghul kerana askar-askar Moghul mencero bohi penduduk-penduduk di India Utara.

Pada 13 haribulan April 1699, Guru yang kesepuluh telah mengumpulkan semua pengikut-pengikut di Anandpur. Pada kali pertama, lima orang India telah diberikan Amrit atau Pahul (air gula yang telah dibacakan Sabda Guru-Guru Sikh). Mereka telah dijadikan singa atau 'Singh'. Selepas itu semua yang hadir telah menurut sama, kaum perempuan pula telah dikenali sebagai puteri atau 'Kaur'. Semua ini dilakukan untuk menyakinkan pengikutnya bahawa tidak ada apa yang dikatakan kasta di dalam agama Sikh. Selepas itu dia telah memberi perintah bahawa semua pengikut mesti patuh kepada undang-undang yang telah disediakan. Selepas Guru yang kesepuluh, semua orang-orang Sikh dimestikan meminta nasihat dari Guru Granth Sahib (kitab suci agama Sikh).

3) Sejarah Awal Kedatangan Orang-orang Sikh ke Malaysia

Tarikh tentang orang-orang Sikh datang ke Malaysia masih tidak diketahui tetapi orang yang membawa mereka ke sini ialah orang Inggeris. Sebelum itu orang-orang Inggeris telah pun tahu akan keberanian orang-orang Sikh. Mereka telah dibawa ke Malaya untuk bekerja sebagai polis. Semasa perang saudara di Selangor, orang-orang Sikh terlibat sama untuk menwujudkan keamanan. Apabila Kapten Speedy diberi jawatan oleh Mantri Larut dia telah ke India dan membawa 110 orang Sikh dan Pathan. Ini adalah permulaan pendudukan orang-orang Sikh di Malaysia yang akan memainkan peranan yang sangat penting untuk membawa keamanan di Semenanjung. Khidmat yang telah diberikan oleh kaum Sikh ini sangat-sangat memuaskan pihak Inggeris hingga mereka telah menjadi popular. Pada tahun 1896, Pasukan Kawalan Negeri-negeri Melayu (Malay States Guide) telah ditubuhkan di bawah pemerintahan Kennel R.S.F. Walker dengan majoriti anggotanya terdiri daripada kaum Sikh. Ini ialah lagi satu kejayaan bagi orang-orang Sikh. Ramai orang-orang Sikh telah mengambil peluang ini untuk mencari penghidupan baru. Mereka telah berhijrah ke Malaysia, dengan beramai-ramai.

Pada masa ini terdapat lebih kurang 70,000 orang Sikh di merata-rata tempat di Malaysia. Ramai yang telah datang pada awal abad yang kedua puluh. Selain daripada menjadi polis, mereka juga telah menceburkan diri dalam berbagai-bagai lapangan. Dalam tahun 1934 terdapat 10 ribu orang Sikh yang

menjadi peminjam wang berlesen. Mereka telah dapat juga menghulurkan derma untuk pembangunan negara. Ramai juga yang bekerja di kawasan-kawasan pertanian. Mereka juga menjalankan penternakan binatang. Sebelum terdapat kenderaan moden, orang Sikh mempunyai kereta lembu yang terbanyak sekala di Malaysia. Seperti sudah diketahui, kereta lembu telah memainkan peranan yang penting di dalam sejarah pengangkutan. Apabila jalan-jalan pertama dibuat, orang-orang Sikhlah dengan kereta lembu, mereka telah mengangkut barang-barang perlu untuk membina jalan-jalan ke tempat di mana jalan sedang dibuat. Mereka telah bekerja di bawah sinaran matahari yang terik untuk membangunkan sebuah negara yang bukan tanah air mereka!

Kini sebilangan besar orang-orang Sikh memegang berbagai-bagai jawatan sama ada disektor kerajaan mahupun disektor swasta. Kalau dibandingkan dengan bilangan kumpulan etnik yang lain kepada pecahan, hanya 1/12 daripada penduduk Malaysia adalah orang-orang Sikh. Walau bagaimanapun mereka dapat menunjukkan mutu pekerjaan yang tinggi dan bekerja sematamata untuk pembangunan negara.

4) Kitab Suci Agama Sikh

Kitab suci agama Sikh dipanggil Guru Granth Sahib Ji. Kitab ini mengandungi segala sabda-sabda dari enam orang Guru. Kitab suci agama Sikh ini ialah istimewa dari segi agama dan sejarah. Inilah satu-satunya kitab di seluruh dunia yang mengandungi sabda-sabda dari orang-orang yang beragama Sikh, Hindu dan Islam. Kitab ini mengandungi sebanyak 1430 muka surat.

5) Gurdwara – Rumah Ibadat Orang Sikh

Makna perkataan 'gurdwara' ialah 'pintu gerbang Guru'. Di dalam rumah ibadat ini terdapat Guru Granth Sahib (kitab suci). Kitab ini dibuka tiap-tiap pagi dan ditutup pada malam hari. Tidak kira lelaki atau perempuan semuanya dibolehkan membaca Kitab Suci ini semasa orang ramai berkumpul.

Seseorang yang hendak masuk ke dalam Gurdwara ini, hendaklah menanggalkan kasutnya dan menutup kepalanya. Apabila sudah masuk, hendaklah dia menghormati Guru Granth Sahib, kemudian duduk bersila. Semua yang hadir dipandang setaraf.

Di mana-mana sahaja ada orang-orang Sikh, di situ selalunya didirikan sebuah Gurdwara. Pada masa ini ada lebih kurang 130 buah Gurdwara di Malaysia dan di Singapura.

Di hadapan Gurdwara dalam kawasannya terdapat sebuah bendera yang berwarna kuning dengan simbol agama Sikh.

6) Hari Kebesaran Kaum Sikh

Hari kebesaran yang paling diutamakan dan dimulakan ialah hari ter-tubuhnya Kaum Khalsa (suci) oleh Guru yang Kesepuluh pada 13 haribulan April 1699. Tiap-tiap tahun, hari ini dirayakan dengan meriahnya di gurdwara-gurdwara di seluruh dunia.

Hari-hari lain yang dirayakan ialah Hari Keputeraan Guru Nanak dan Hari Keputeraan Guru yang kesepuluh. Selain daripada itu, kaum Sikh juga tidak akan lupa akan hari-hari yang bersejarah di mana dua daripada Guru-guru mereka telah mati syahid iaitu Guru yang Kelima di Lahore, Pakistan dan Guru yang Kesembilan di Delhi, India. Mereka telah mengorbankan nyawa mereka semata-mata untuk kebebasan rakyat jelata.

7) Lima Simbol-simbol Suci Agama Sikh

Seperti yang telah saya nyatakan bahawa pada 13 haribulan April, 1699 di Anandpur, Guru yang Kesepuluh telah mengeluarkan beberapa prinsip dan sekarang menjadi panduan untuk hidup. Satu daripadanya ialah menghormati lima benda yang berawalkan dengan huruf 'K'.

- a) Kesh – Rambut – rambut panjang serta berjanggut adalah menjadi simbol yang pertama dan yang paling penting bagi kaum Sikh yang membuktikan bahawa seseorang yang menyimpannya, taat kepada agamanya dan boleh dipercayai dan akan sentiasa bersedia mengorbankan dirinya untuk agama dan negara. Sebab itu hanya kaum Sikh yang menghormati rambut panjang sahaja yang dipilih memasuki pasukan polis semasa pemerintahan Inggeris.
- b) Kara – Gelang – ia dibuat daripada besi. Ia mengingatkan seseorang Sikh kembali pada janji seseorang itu dengan Tuhan pada masa ia mula-mula dirasmikan menjadi seorang Khalsa.
- c) Kangga – Sikat – simbol ini ada hubungan yang rapat dengan rambut. Simbol ini diperbuat daripada kayu dan sentiasa terletak di dalam serban. Pada masa kita menyikat rambut, kita akan disedarkan supaya hati kita juga disisir menjadi bersih.
- d) Kashehra – Seluar pendek – seluar pendek ini dibuat mengikut satu potongan yang khas. Ini adalah pakaian seorang askar dan mendorong supaya tiap-tiap seorang suami dan isteri setia kepada haknya masing-masing.
- e) Kirpan – Pedang – simbol ini menunjukkan seseorang yang memegangnya adalah teguh, setia dan beriman. Ia boleh diharapkan untuk menjaga dan mengawal dirinya sendiri serta bersedia membantu sesiapa yang lemah.

8) Istiadat Perkahwinan

Biasanya soal perkahwinan terletak dalam tangan ibubapa masing-masing. Jikalau pilihan jodoh dibuat oleh pemuda-pemudi itu sendiri, maka anak-anak yang taat kepada keluarga dan agamanya akan meminta persetujuan daripada ibubapa masing-masing. Pilihan untuk perkahwinan itu biasanya melibatkan perhatian terhadap keluarga yang baik, sihat dan yang mencampuri masyarakat. Tetapi perkara utama yang diperhatikan ialah ketaatan kepada agama.

Setelah persetujuan dicapai antara kedua-dua belah maka diadakan pula satu upacara 'tukar-cincin'. Bapa si perempuan itu akan memberi sehelai serban

dan wang (banyaknya tidak ditetapkan) kepada bakal pengantin lelaki itu. Setelah itu kedua pihak berunding untuk menetapkan hari perkahwinan.

Pada petang sehari sebelum istiadat perkahwinan itu dijalankan, pengantin lelaki dan bapanya serta keluarga dan saudara-saudaranya, dalam satu rombongan, pergi ke rumah pengantin perempuan dan bermalam di situ. Tetapi jika sekiranya tempat tinggal kedua pihak tidak jauh, maka rombongan pengantin lelaki akan pergi pada pagi hari istiadat itu. Dari waktu subuh lagi dimulakan nyanyian Sabda-sabda dari Guru Granth Sahib di Gurdwara tempat istiadat itu akan diadakan.

Dalam istiadat ini pada mula-mula seorang imam atau ketua agama menerangkan kepada yang hadir tujuan berkumpul pada hari itu dan tujuan-tujuan berkahwin menurut pandangan agama Sikh.

Kedua-dua pengantin itu akan duduk bersila di hadapan Guru Granth Sahib Ji. Orang ramai menyanyikan Sabda-sabda Guru, yang berkaitan dengan perkahwinan. Sambil sabda-sabda itu dinyanyikan kedua-dua pengantin berjalan mengelilingi Guru Granth Sahib Ji, empat kali, sekali pada tiap-tiap satu Sabda khas.

Selepas upacara itu imam atau ketua agama, akan memberi nasihat kepada kedua-dua pengantin itu akan kewajipan mereka setelah berkahwin.

Dengan ini ditamatkan bacaan Guru Granth Sahib Ji yang telah dimulakan beberapa minggu sebelumnya. Lepas itu semua yang hadir bersembayang dan kemudiannya diberi halwa.

Selepas makan tengah-hari, pengantin perempuan itu akan pergi mengikut suaminya ke rumahnya. Inilah masa yang sangat mengharukan. Perkahwinan Orang-orang Sikh hendaklah mengikut undang-undang perkahwinan Orang-orang Sikh yang dinamakan 'Anand Biwah'.

9) Istiadat Kematian

Apabila seseorang meninggal dunia hendaklah dimandikan mayatnya, kemudian dipakaikan kain baju yang lengkap lalu dibawa ke tempat pembakaran (Shamsan Bumi). Pekerjaan ini biasanya dikelolakan pada hari itu juga kerana mayat itu tidak boleh dilamakan di rumah.

Selepas mayat itu dibakar semua yang hadir hendaklah pergi ke Gurdwara (rumah ibadat) lalu bersembayang beramai-ramai dan kemudiannya diberi makan halwa. Pada masa itu juga dimulakan bacaan Guru Granth Sahib Ji di Gurdwara atau di rumah si mati itu.

Dalam Agama Sikh, tidak dibenarkan orang-orang menangis apabila seseorang itu meninggal dunia kerana bersabda Guru Nanak; "Mati, hidup, lahir adalah kudrat Tuhan"

Sebab itulah dimulakan pembacaan Kitab Suci itu. Dengan yang demikian mereka yang datang menziarahi rumah si mati itu tidaklah menangis tetapi datang mendengar ayat-ayat suci itu.

Saki-baki tulang orang yang mati tidak dibenarkan dibiarkan tetapi dipungut dan dibuangkan ke sungai atau ke laut.

Mengadakan batu nisan untuk orang mati tidak dibenarkan oleh Agama Sikh. Takdirnya seseorang itu mati di laut, maka dibenarkanlah ditanamkan sahaja di dalam laut.

Bibliografi

- 1) Sikh Naujawan Sabha, Malaysia; 'Ugama Sikh'.
Chang Litho Press (Sdn) Berhad, Seremban, N.S., 1969.
- 2) Malkiat Singh Lopo – Dhaliwal; Sikh in Malaysia Series, Vol. 1, 'Some Historical Notes'. Lopo Ghar 1971.

oleh:

Jagdev Singh,
Tingkat: 4 Sc. B,
Sek. Men. St. Mark,
Butterworth.

Suffolk House as it stands today – gone are the days of glossy.

SUFFOLK HOUSE

In the compound of the Methodist Boys' School stands Suffolk House, a building in ruins. Who would have guessed that it was once an imposing building, the centre of activity and social life in Penang? It was built by W.E. Philips on land that he bought from the executors of Francis Light's estate. It was named Suffolk after the district in England from where Light originated. Philips started construction C. 1809 and subsequent governors of Penang occupied the building.

Sumbangan: Encik Tan Beng Boo.

With Best Compliments

from

南成發 (馬來西亞) 有限公司

LAM SENG HUAT (MALAYSIA)

SDN. BHD.

216, MACALISTER ROAD, PENANG.

TELEPHONE: 60616, 24493

864, MK. 6, BUKIT TENGAH,

BUTTERWORTH.

TEL. NO. 512812 & 513412

RESIDENCE: 67806